

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination May-June-2023
एम. ए. व्याकरण, चतुर्थसत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (क)

होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः 70

निर्देश : अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(व्याकरणमहाभाष्यम्)

1. पृष्ठेषु पञ्चसु त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः। (3 x15 =45)
  - (1) आदेच उपदेशेऽशिति, अयं न्यासो भाष्यमनुसृत्य प्रतिपादनीयः।
  - (2) सन्यङोः, अस्य योगस्य व्याख्या कार्या।
  - (3) अन्तादिवच्च, अयं न्यासो भाष्यरीत्या सुस्पष्टीक्रियताम्।
  - (4) अङ्गस्य, इति सूत्रं भाष्यानुसारेण व्याख्येयम्।
  - (5) 'असिद्धवदत्राभात्, अयं योगः संक्षेपेण विवृणु।

2. पृष्ठेषु अष्टासु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। (5 x5 =25)
  - (1) लिटिधातोरनभ्यासस्य, अस्याभिप्रायः सुविधीयताम्।
  - (2) नटभार्यावद्, न्यायस्य कोऽभिप्रायः?
  - (3) शासइत्वे, आशासः क्वावुपसंख्यानम्।
  - (4) अङ्गनगमां सनि, अस्य भाष्यं प्रतिपादनीयम्।
  - (5) अत्वन्तस्य दीर्घत्वे पित उपसंख्यानम्।
  - (6) नामिसूत्रस्य भाष्यं वर्णनीयम्।
  - (7) सिद्धं तु तत्समुदायैकात्वात्शास्त्राहानेः।
  - (8) षत्वतुकोरसिद्धवचनं किमर्थम्?

-----X-----